

Ceramische Kunst in den Indischen Archipel.

De Javaansche palita kan een diep schoteltje genoemd worden, met een veelal puntige tuit, soms met drie, vier tuiten, waarin even zoo-vele oliepitte worden gelegd. Men plaatste dit open reservoirtje, vermooid door korte, vleugel-vormige handvatsels, op een primitieven, bamboezenstandaard.

Het is ook in deze, nu al door Europeesche petroleum-lampen verdrongen voorwerpen, dat Hindoeschesiervormen, fragmentarisch, zijn overgenomen In het Bata-

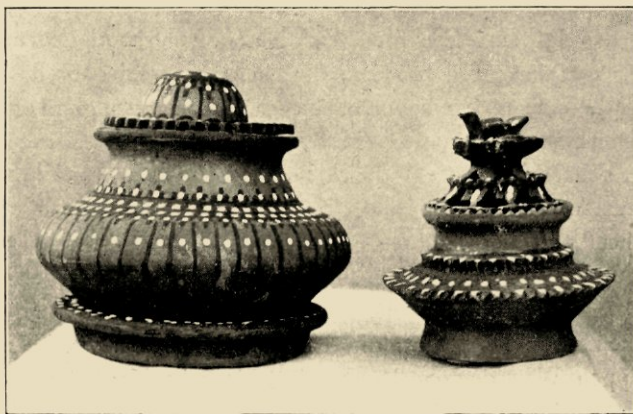
viaasch museum bevindt zich een zeventuigtig, Atjehsche, aarden lamp, die door haar middenstuk sterk doet denken aan de metalen lampen uit Hindoeschen tijd, zooals die in den archaeologischen catalogus van dat museum als volgt beschreven zijn: „Uit het midden van den oliebak verrijst bij de groote exemplaren een middenstuk, dat fraai met beelden, arabesken en lofwerk versierd is. Bij de eenvoudige vormen ziet men boven het oliebakje alleen een boog van twee of meer armen, die zich boven vereenigen. Bij beide helften heeft men gewoonlijk boven een beugel of knop, waaraan een ketting met een grooten haak aan het uiteinde; bij vele exemplaren zijn ketting en haak geheel of gedeeltelijk verloren gegaan.”

We hebben reeds gezien, hoe belangrijk

het aardewerk van Midden-Sumatra is. De Bataks met hun vermakelijk-behulperige techniek van rondknippen, gelijksdraaien, uitkloppen, verwijderen, rondslaan en het telkens drogen der vormen tusschen elk paar opeenvolgende stadia van bewerking, maken slechts het onversierde huisraad, maar toch moet men zich over verbazen, dat ondanks zulk gepruts met een zeer inferieure kleisoort, welke met levensgevaar gevonden is, nog belangrijke hoeveelheden aardewerk van het nijvere Loemban Loeboe nabij het Toba-meer worden uitgevoerd.

De vaardigheid tot het overwinnen van technische moeilijkheden bij gebrek aan goede werktuigen is door vormers en vormsters aangekweekt moeten worden. En het geduld was bestand tegen het wel ontmoedigende van herhaaldelijk wederkerende, negatieve resultaten. Het spreekt vanzelf, dat de Batak onder deze omstandigheden niet meer heeft kunnen denken aan versiering van zijn aarden potten en dienschalen, blij als hij was, het slechte materiaal tot vrij goede vormen te kunnen verwerken.

Van een veel betere grondstof bedient men zich in Batoebara, hetgeen dan ook aan het product duidelijk waarneembaar is. De legende verhaalt, dat iemand uit Siam der bevolking

AARDEWERK UIT BATOEBARA (SUMATRA'S OOSTKUST). RECHTS EEN PERBAROAN (WIEROOKBRANDER), LINKS EEN BOKOR-GOBOEK-TJÉPÉR-BATIL.

AARDEWERK UIT BATOEBARA (SUMATRA'S OOSTKUST). RECHTS EEN PERBAROAN (WIEROOKBRANDER), LINKS EEN POTJE IN DEN VORM VAN EEN MANGGISVRUCHT.